

Elogi de la consciència

Roger Costa-Pau

Perquè res no ha estat maleït

Tàndem, València, 2002

64 pàgs.

La recent aparició del llibre *Perquè res no ha estat maleït* és una bon motiu perquè els bons degustadors de poesia estiguin contents. Es tracta del primer recull de poemes d'un autor relativament jove, Roger Costa-Pau (Barcelona, 1966). El fet de no haver publicat abans no vol pas dir que és un poeta tardà, simplement ha tingut la sort de no publicar fins ara, en què es presenta amb una maduresa sorprenent que és el fruit de la liquació intel·ligent del grapat de poemes que porta confegits. El portentós títol es carrega d'un sol traç la maledicció bíblica i aposta pel dret a la felicitat i per un dels eixos temàtics del llibre: la responsabilitat de l'home davant de la seva vida. No hi ha cap culpa original, sinó un deure moral d'aprofundir la vida a partir del temps de què es disposa. Quin descans no haver de sentir: «Perquè has escoltat la veu de la teva muller i has menjat de l'arbre, del qual t'havia dit que no mengessis, maleïda sigui la terra per culpa teva!» Les citacions (de Feliu Formosa, d'Enric Casasses i de Vicent Andrés Estellés) serveixen perfectament com a porta d'entrada a cadascuna de les tres parts que, en una simetria que és indicatiu d'alguna cosa, contenen, respectivament, tretze, nou i tretze poemes. «Raimos que vessen sangs» és la metàfora que emmarca la primera part, amb poemes que desenvolupen la idea de la força de la consciència a la qual s'arriba a través de la maduresa vital i que abraça tots els àmbits: el personal, el conjugal i el social. «De sals i pedregam» són els nou poemes centrals. Breus i intensíssims. Una imatge esfereïdora de l'home, situat en un anar i venir furios del mar a prop de la costa, com a suport metafòric de la devastació del temps i de com l'home ha de lluitar per anar en contra de la tendència externa i interna a l'estupidesa i a l'abandó de la consciència. «A la teva platja» conté, principalment, els poemes adreçats a la parella i s'acaba amb un poema prodi-

giós, «En quin lloc hauria de cercar-te...», que és la síntesi del gran poema en prosa «Espacio» de Juan Ramón Jiménez. I tot això, Costa-Pau ho presenta amb una llengua depuradíssima, en què abunden els cultismes (ahuc, auscultes, isarda, alarba, etc.), que ajuden a agafar-se la lectura dels continguts com cal: amb calma i molta atenció. Perquè estem davant d'una poesia que defuig l'anècdota per mostrar-se totalment despullada, que intenta palesar només l'essència mitjançant el simbolisme de les imatges. L'originalitat dels poemes de Costa-Pau consisteix a presentar l'experiència en construcció —el poema agafa així moviment, vida— i en abastar tant allò que es diu com allò que no es diu. Per arribar fins aquí, Roger Costa-Pau fa servir uns quants recursos formals: des del poema en prosa fins al vers lliure, passant pel poema perfectament metrificat (en aquests casos, que solen ser heptasil·labs amb un ritme molt marcat, a voltes, per deixar respirar el poema de la cotilla de la mètrica, el poema és presentat sense signes de puntuació). La consciència de viure (el «Sóc» espriuà), l'esforç intel·lectual com a únic element capaç de lluitar contra l'huracà del temps, l'amor vist com el trauc de sortida cap al més enllà dels límits de la vida, la certesa de pertànyer a un país peculiar i la poesia com a eina clau per transcendir la poca altura mental a la qual la humanitat es veu abocada. Amb aquests temes, amb l'ofici perfectament dominat i amb l'esplendorós resultat final, és de llei recomanar vivament la lectura de *Perquè res no ha estat maleït*.

Jaume Bosquet

Noves traduccions al romanès d'autors catalans

La presència de la literatura catalana augmenta de mica en mica a l'estranger. A banda de la creació de l'Institut Ramon Llull —que compta amb el suport dels governs català i balear i amb l'absència del valencià— per al foment de la cultura catalana, algunes iniciatives, també institucionals, contribueixen a donar a conèixer els nostres autors pel món. És el cas del Lectorat de Català de la Universitat de Bucarest, que va organitzar el passat més de maig les Segones Jornades de Cultura Catalana amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes, de la Conselleria de Cultura del Govern de les Illes Balears i de l'Institut Cervantes. En aquesta segona edició hi van participar diversos autors catalans, com Jaume Cabré, o càrrecs institucionals com Joan Melià, director general de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears.

A més, en el marc de la Fira Internacional del Llibre de Bucarest, es van presentar sis noves traduccions d'obres d'autors catalans al romanès publicades per l'editorial romanesa Meronia, que ha creat una col·lecció dedicada especialment a la literatura catalana moderna i contemporània. Les obres traduïdes, amb el suport de la Institució de les Lletres Catalanes o del Govern de les Illes Balears, són: *Marea (El mar)* de Blai Bonet, traduïda per Jana Balaciu Matei i amb pròleg de Joan M. Ribera; *Excelenta (Senyoria)* de Jaume Cabré, traduïda per Jana Balaciu Matei, amb pròleg de l'autor i introducció de la traductora; *Antologia poètica de Miquel Martí i Pol*, amb traducció de Nicolae Coman i pròleg de Pere Farrés; *Unghia fiarei (L'unghia de la bèstia)*, de Miquel Rayó Ferrer, traduïda per Diana Motoc; *Antologia de prosa curta d'autors de les Illes Balears del segle XX*, amb traducció de Joan Llinàs, a cura de Caterina Valriu, i *Antologia de poesia d'autors de les Illes Balears del segle XX*, traduïda de Nicolae Coman, a cura de Pere Rosselló Bover. Altres obres que ja han estat traduïdes per Meronia són: *Singurătate (Solitud)*, de Víctor Català; *Oglinda sparta (Mirall trencat)*, de Mercè Rodoreda; *Manuscrisul celei de-a doua origini (Mecanoscrit del segon origen)*, de Manuel de Pedrolo; *Laura in orasul sfintilor (Laura a la ciutat dels sants)*, de Miquel Llor; *Ceasuri oprite (Les hores detingudes)*, de Ramon Solsona; i la reedició de *Piata Diamantului (La plaça del diamant)*, de Mercè Rodoreda.

Marc Candela